

Opole, dn. 14.06.2016 r.

ZN.5183.229.2016.PS

Arteria s.c.
Ul. Piłsudskiego 40/406
48-303 Nysa

Odpowiadając na pismo z dn. 17.05.2016 r., wpływ 19.05.2016 r. w sprawie wytycznych do przebudowy ul. Celnej i Rynku w Nysie wraz z infrastrukturą, po analizie wniosku i materiałów archiwalnych podaję następujące wytyczne konserwatorskie:

- komunikacja drogowa: należy zachować komunikację jak istniejąca, jako główny ciąg komunikacyjny drogę prowadzącą od ul. Wrocławskiej przez Rynek do ul. Brackiej i dalej Celną;
- jezdnia: należy stosować nawierzchnię kamienną z dużej kostki, układanej rzędowo; należy wprowadzić zróżnicowanie w odcieniu materiału dla jezdni jaśniejszy dla miejsc postojowych ciemniejszy;
- place: na Rynku od północno-wschodniej i południowo-zachodniej strony zabudowy śródmiejscowej naturalnie wykształciły się dwa place, które należy pozostawić niezabudowane, dopuszcza się na tych placach piesze ciągi komunikacyjne; od strony północnej dopuszcza się miejsce na pomnik, od strony południowej dopuszcza się fontannę klasyczną oraz urządzenie placu poprzez wprowadzenie elementów małej architektury jak ławki, murki, ogródki kawiarniane, dopuszcza się lokalizację wagi przy budynku dawnej wagi miejskiej; należy pamiętać że od strony północno-wschodniej brakuje bloku zabudowy co warto podkreślić np. w nawierzchni;
- chodniki Rynku: należy wprowadzić szerokie chodniki z rzędem latarni pośrodku chodnika (wg ikonografii), nawierzchnie kamienne z kostki z użyciem płyt chodnikowych i niskich krawężników kamiennych;
- chodniki ul. Celnej: dopuszcza się wprowadzenie niskich krawężników granitowych, przy krawężnikach wąski pas drobnej, ciemnej kostki, następnie dwa rzędy szerokich płyt chodnikowych – granitowych, przy budynkach pas z kwadratowych płyt – pomiędzy wejściami do poszczególnych budynków;
- przebudowa ulicy Celnej powinna uwzględniać i zachować istniejące szerokości jezdni i chodników oraz ich uformowanie; ustalenie szerokości powinno być poprzedzone badaniami po ściągnięciu warstwy asfaltu i ustaleniu szerokości oryginalnych nawierzchni drogowych; niedopuszczalne jest przesunięcie osi drogowej;
- partery ul. Celnej: nie jest wskazane wykonanie parawanu jako formy unifikującej witryny i partery ulicy Celnej, dopuszcza się wprowadzenie formy architektonicznej oddzielającej część komunikacyjną od handlowo-spacerowej o charakterze podcieni z rozdzieleniem na poszczególne bloki architektury; zamiast formy architektonicznej możliwe jest wprowadzenie zieleni średniowysokiej oddzielającej część komunikacyjną od handlowo-spacerowej;
- oświetlenie należy wprowadzić spójne oświetlenie ulicy i Rynku, albo w formie lamp istniejących na starym mieście, albo w formie nowoczesnej, jednak harmonizującej z częścią historyczną; forma oświetlenia może równocześnie tworzyć ramy oddzielające część komunikacyjną od handlowo-spacerowej;
- nie dopuszcza się wprowadzania dominant i elementów przesłaniających oś widokową z ulicy Brackiej na kościół Zwiastowania NMP przy ul. Celnej;
- nie dopuszcza się tzw. suchych fontann;
- należy odstąpić od zieleni wysokiej w Rynku, a także na ul. Celnej, zieleni wysoką na Rynku

dopuszcza się na placu od strony południowo-zachodniej Rynku, pozostała powinna pojawiać się jako zieleń ozdobna w donicach.

Rynek, jako centrum miasta, pełnił od założenia miasta rolę placu handlowego. Obecnie należy tę funkcję przywracać dodając także funkcję rekreacyjną poprzez wprowadzenie placów i miejsc spotkań.

Ulica Celna od średniowiecza była jedną z najważniejszych ulic Nysy, u jej wylotu znajdowała się w murach miejskich brama Celna i stanowiła ona główny trakt komunikacyjny miasta kontynuowany przez Rynek i ulicę Wrocławską.

Urbanistykę tego fragmentu miasta akcentują bloki równomiernej zabudowy i stosunkowo długa ulica wraz z przecięciami krzyżujących się ulic – Bielawskiej, Karola Miarki i Jana III Sobieskiego, z zamknięciem kościołem Zwiastowania NMP na załamaniu osi ulicy.

Ulica Celna ma charakter horyzontalny, którego nie należy zmieniać poprzez zmianę osi drogi czy wprowadzanie optycznych układów poprzecznych. Należy także unikać wprowadzenia monotonii i jednostajnego rytmu układów małej architektury. Zaleca się podkreślenie dynamicznej dyspozycji ulicy poprzez wprowadzenie równoległych pasów zróżnicowanych kolorystycznie: pasa jezdni, obustronnych pasów do parkowania równoległego i chodników. Adaptacja parterów mieszkalnych na cele usługowe spowodowała utratę na tej wysokości odbioru optycznego ładu przestrzeni. Dlatego na chodnikach zaleca się wprowadzenie elementów porządkujących chaotyczne przekształcenia wejść do budynków i lokali zlokalizowanych w parterach zabudowy ulicy Celnej, celem przywrócenia harmonii i poziomego układu oraz związanej z nią dynamiki ulicy.

Historycznie ulica Celna była jednym z głównych traktów handlowych miasta i nigdy nie znajdowała się tam zieleń, ani wysoka, ani niska. Jednak dopuszcza się wprowadzenie zieleni średniowysokiej jedynie w przypadku gdyby miała ona stanowić formę wydzielenia przestrzeni chodnika i osłonić bezładną architekturę parterów. Zieleń może być powiązana z formami oświetleniowymi. Oświetlenie współczesne w nowoczesnym ukształtowaniu np. ramowym mogłoby również spełniać zadanie wydzielenia części komunikacyjnej od części handlowo-spacerowej i porządkującej niespójne wejścia i witryny parterów.

Obecny układ ulicy, wolne przestrzenie i bloki architektury wspólnie tworzą rytm zabudowy i budują harmonię ulicy i układu urbanistycznego.

Obszar Starego Miasta Nysy wpisany jest do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr rej 107/54 i podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej.

Wszelkie prace ziemne na obszarze wpisanym do rejestru zabytków należy prowadzić pod nadzorem archeologicznym oraz uzyskać na nie pozwolenie konserwatorskie.

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Iwona Polisz